

Spis treści

	WSTĘP	13
CZĘŚĆ I	CZYM JEST PROWOKACJA?	17
Rozdział 1	Słownikowe i potoczne definicje prowokacji	20
	1.1. Rodowód słów „prowokować”, „prowokacja”	20
	1.2. Słownikowe interpretacje czasownika „prowokować”	22
	1.3. Słownikowe objaśnienia terminu „prowokacja”	24
	1.4. Intencjonalne zawężanie znaczenia słów dotyczących „prowokowania”	26
	1.5. Słownikowe charakterystyki zachowań „prowokujących”	27
	1.6. Słownikowe określenia osób prowokujących	29
	1.7. Określenia pokrewne i bliskoznaczne	31
	Określenia złowieszcze	32
	Określenia pojętne	33
Rozdział 2	Dwoisty charakter zjawisk prowokujących	35
	2.1. Między przypadkowością a premedytacją	35
	2.2. Efekt prowokacji	36
	Psychologiczne i socjologiczne pojęcie „efektu”	37
	Wyróżniki „efektu prowokacji”	39
	2.3. Sprowokowanie mimowolne – efekt działań przeciwnskutecznych	40
	2.4. Bezosobowe (zjawiskowe) rozumienie (s)prowokowania	42
	2.5. Podmiotowe (intencjonalne) rozumienie terminu „prowokacja” ...	43
	Skutek bezwarunkowy a skutek warunkowy (uwikłany w konwencję)	44
	Znak i oznaka	45
	Ekspresja czynna i bierna	46
	Przyczyna, powód, cel	47
Rozdział 3	Manipulacyjny charakter prowokacji	48
	3.1. Akt prowokacji jako działanie wyrachowane (z premedytacją) ...	48
	Premedytacja	49
	Wyrachowanie	50
	3.2. Zróżnicowana geneza aktów prowokacji	50
	Prowokacje reaktywne, inicjatywne i zwrotne	51
	Prowokacje przeciwnskuteczne	54

3.3.	Istota i stereotypy manipulacji	54
	Moralny kontekst manipulacji	55
	Neutralne ujęcie manipulacji i prowokacji	56
	Negatywny stereotyp manipulacji i prowokacji	57
	Istota manipulacji	58
	Przewaga taktyczna jako atrybut manipulacji (w tym prowokacji)	59
3.4.	Prowokacja jako forma manipulacji	62
	Manipulacja niesprowadzalna do prowokacji	62
	Manipulacyjny charakter prowokacji inicjatywnych	63
	Podstępność prowokacji zwrotnych	63
	Podstępność prowokacji reaktywnych	64
Rozdział 4	Wyzwanie – najprostsza forma aktu prowokacji	66
4.1.	Dosłowne, konwencjonalne i metaforyczne znaczenie terminu „prowokacja”	66
4.2.	Wyzwanie jako akt konwencjonalny	69
4.3.	Wyzwisko – prostacka forma wyzwania	70
	Szczególna forma wyzwania	71
	Agresywny charakter wyzwiska	71
	Względny prymitywizm wyzwiska	73
4.4.	Nieodparty nacisk	73
	Konwencjonalne wymuszenie lub przesądzenie	74
	Zachowanie wyzywające	74
	Zachęta lub wezwanie do współzawodnictwa	77
	Wymuszenie reakcji (odpowiedzi)	78
4.5.	Wyzwanie „bezwrotne”	79
4.6.	Obraza, popis i licytacja	83
CZĘŚĆ II	POZIOM FINEZJI I STOPIEŃ ZŁOŻONOŚCI AKTÓW PROWOKACJI	85
Rozdział 5	Morfologia aktów prowokacji	88
5.1.	Ciągi i spłoty prowokacji	88
5.2.	Akty doraźne a działania powtarzalne i ciągłe	89
	Prowokacja jednorazowa	89
	Prowokacje wielokrotne	90
	Prowokacja seryjna	91
	Prowokacja permanentna	92
5.3.	Prowokacyjna reguła (styl działania)	93
5.4.	Hiperwydajne formy prowokacji	94
	Prowokacja symultaniczna	94
	Prowokacja samożywna	95
	Prowokacja lawinowa (kaskadowa)	96
	Prowokacja kumulatywna	97
	Wielostopniowe multiprowokacje	98
5.5.	Sterowanie pośrednie i bezpośrednie	98
	Sterowanie naciskiem społecznym	99
	Prowokacyjne „warunkowanie”	100
5.6.	Oddziaływanie detaliczne, hurtowe i kompleksowe	101
5.7.	Wpływ zmateriałizowany a wpływ psychiczny i symboliczny	102
5.8.	Prowokacja komunikacyjna i regulacyjna	103
5.9.	Perfidia – wyrafinowana forma prowokacji	105

Rozdział 6	Produktywna a pasożytnicza postać prowokacji	109
	6.1. Sztuczne wywoływanie... na podatnym gruncie	109
	6.2. Własnym wysiłkiem, cudzymi rękami, zrządzeniem losu	111
	6.3. Tworzenie sytuacji a dyskontowanie okazji	113
	6.4. Atrybuty prowokacji produktywnej	113
	6.5. Pasożytnicza forma prowokacji	115
	6.6. Burzliwa historia pewnej torebki	116
	6.7. Skandal „rozporkowy” w USA	118
	6.8. Sarajewo: zamach równie oburzający, co wygodny	120
	6.9. Goebbelsowska „promocja” Katynia	122
Rozdział 7	Prowokacja jako gra i rozgrywka	125
	7.1. Prowokacja jako gra	125
	Dwa znaczenia terminu „gra”	125
	Metaforyczność schematu „gry”	126
	7.2. Rozgrywka jako forma kooperacji	127
	Jedność spektaklu i rozgrywki	127
	Prowokacja jako instrument kooperacji	128
	7.3. Prowokacja aktorska i reżyserska	129
	7.4. Prowokacje jednostronne i wielostronne	132
Rozdział 8	Przykłady multiprowokacji	135
	8.1. Wielostronna rozgrywka sarajewska	135
	8.2. Intryga jako wielostopniowa prowokacja sieciowa	139
	8.3. Rosyjsko-estońska „wojna pomnikowa”	142
	Podłoże konfliktu i przesłanki stanowiska obydwu stron	143
	Wzajemna i wielostronna licytacja prowokacjami	145
Rozdział 9	Intryga – perfidna odmiana prowokacji	151
	9.1. Etymologia	153
	9.2. Intryga jako rodzaj spisku	154
	Atrybuty spisku	154
	Spisek jako współdziałanie	156
	Paradoks: spisek.... jednoosobowy	156
	Odmiany intrygi	157
	Gra na dwie strony	158
	9.3. Rodzaje intrygi „jednoobiektowej”	158
	Intryga obstrukcyjna	159
	Schemat zwrotnicy	160
	Trzy rodzaje zastawionej pułapki	162
	Sieć pajęcza (pajęczyna)	163
	Wikłanie w błędne koło	164
	Megaintryga	165
	9.4. Dyskomunikacja (krecia robota)	165
	Dywersja komunikacyjna	165
	Toksyczne pośrednictwo	167
	Obrotowy jatrzyciel-kameleon	168

CZĘŚĆ III**PROWOKACJA JAKO NARZĘDZIE POLITYKI 171****Rozdział 10****Specyfika i typowy repertuar prowokacji politycznych ... 174**

10.1. Pejoratywna tradycja słowa „prowokacja polityczna”	175
10.2. Wyróżniki prowokacji politycznej	177
Materia	177
Kontekst	178
Sprawcy	179
Obiekt i adresat oddziaływania	179
Zasięg społeczny i skala oddziaływania	180
10.3. Podatny grunt dla prowokacji politycznych	180
10.4. Straszak prowokacji	182
10.5. Stały repertuar prowokacyjnych środków działania politycznego	184
10.6. Podręczny repertuar prowokacji doraźnych	185

Rozdział 11**Funkcje i cele prowokacji politycznych 187**

11.1. Pozytywne a negatywne zaprogramowanie prowokacji	187
Kryterium pozytywności i negatywności	188
Ambiwalentność prowokacji	189
11.2. Konstruktywne i destrukcyjne formy prowokacji politycznych ...	190
11.3. Pragmatyczne, ideologiczne i rytualne funkcje prowokacji	
politycznych	192
Pozytywne i negatywne funkcje pragmatyczne	192
Doraźne i dalekosiężne cele pragmatyczne	193
Ideologiczne funkcje prowokacji politycznych	193
Indoktrynacja przez prowokację	194
Prowokatorska legitymizacja	195
Prowokacja jako propaganda i agitacja	195
Rytualne funkcje aktów prowokacji	195
Korelacja funkcji pragmatycznych i symbolicznych	196
11.4. Kompensacyjny charakter prowokacji	197
Kompensacja braków, słabości, niepowodzeń	197
Prowokacyjna kompensacja w działaniu politycznym	198
11.5. Prowokacyjne sposoby akredytacji	199
11.6. Prowokacyjne sposoby rywalizacji i walki politycznej	200
11.7. Kategorie „użytkowników” prowokacji i specyfika ich celów ...	202
Prowokacje prezydentów	203
Prowokacje rządowe i reżymowe	204
Prowokacje wśród „samiych swoich”	204
Antyrządowe prowokacje opozycyjnego establishmentu	205
Prowokacje politycznych outsiderów	207

Rozdział 12**Prowokacja sprawcza, mistyfikacyjna, dyskredytacyjna ... 208**

12.1. Trzy rodzaje prowokacji	208
12.2. Prowokacja sprawcza	209
12.3. Prowokacja mistyfikacyjna	210
Operacja „Bodyguard”	211
Realne skutki pozorów i złudzeń	213
12.4. Prowokacja dyskredytacyjna	215
12.5. Prowokacje wieloaspektowe – syndromatyczne	218

Rozdział 13

Kontaktowe prowokacje sprawcze	219
13.1. Podstawowa typologia funkcjonalna	219
13.2. Prowokacja rozpoznawcza (zwiadowcza)	222
Sto kwiatów... do ścięcia	222
Formy rozpoznania	224
13.3. Typy prowokacji bodźcowej	225
Prowokacja promocyjna	226
Prowokacja kompulsywna	230
Prowokacje motywacyjne	231
Prowokacja mobilizacyjna	232
Prowokacja demobilizacyjna	233
13.4. Kompulsywna prowokacja do walki	235
Potencjalna słabość adresatów zaczepki	236
Paradoksalna niezawodność uświadamianych wymuszeń	236

Rozdział 14

Zwodnicze prowokacje sprawcze	238
14.1. Typy prowokacji manewrowej	238
Prowokacje prewencyjne	239
Prowokacje tematyczne	240
Prowokacje modulacyjne	241
Prowokacje antycypacyjne	242
Prowokacje obstrukcyjne	243
14.2. Prowokacja dywersyjna	244
Prowokacja infiltracyjna – argumentalna	245
14.3. Prowokacja pretekstowa (narzędzie asekuracji i usprawiedliwień)	246
Istota i funkcje pretekstów	246
Racjonalizacja i asekuracja	248

CZĘŚĆ IV

SUGESTYWNE NIEDOPOWIEDZENIA	251
--	-----

Rozdział 15

Podstępne nagrania, czyli poufność upubliczniona	257
15.1. Nielojalne podpuszczenie	257
15.2. Mechanizm podstępnych nagrań i ich zdyskontowania	259
15.3. „Taśmy prawdy” Renaty Beger	264
Okoliczności i przebieg działania	264
Kto kim się posłużył?	266
15.4. Kreatywne nagranie Ojca Rydyka	269

Rozdział 16

Status i mechanizm przecieku	272
16.1. Podstępne nagrania a przecieki – różnice i podobieństwa	272
16.2. Metaforyka hydrauliczna	273
16.3. Rodzaje przecieku	274
16.4. Istota przecieku jako aktu prowokacji	275
16.5. Przecieki uspołeczniony	276
16.6. Taktyczne założenia przecieku sterowanego – prowokacji „hydraulicznej”	277
16.7. Kwalifikacja funkcjonalna przecieku jako prowokacji	279
16.8. Cele i kalkulacje „hydraulików-dywersantów”	280
16.9. Atrakcyjność spektakularnej metody	281

Rozdział 17	Dwuznaczność i kontrowersyjność przecieków	283
	17.1. Paradoksalna wiarygodność wiadomości niepełnych i niespraw- dzonych	283
	17.2. Ściganie... ofiar, nie sprawców	284
	17.3. Kontrowersje moralne	285
	17.4. Społeczne korzyści z nieszczelności i wścibstwa	287
	17.5. Negatywy zjawiska	288
	17.6. Epidemia przecieków jako patologia	289
	17.7. Przeciek jako... mistyfikacja	289
	Kulisy dokumentalnych odkryć	290
	Mitologia czwartej władzy i dziennikarstwa śledczego	290
	17.8. Dwuznaczność relacji w trójkącie „politycy – służby specjalne – dziennikarze”	294
	Przesadny optymizm ludzi „czwartej władzy”	296
	Powody do powściągliwości	296
Rozdział 18	W sidłach blefu	302
	18.1. Tradycja słowa i nieporozumienia pojęciowe	302
	18.2. Cechy charakterystyczne blefu	304
	18.3. Definicja i specyfika blefu	308
	18.4. Fałszywa sugestia i wzbudzenie niepewności	309
	Fałszywe zasugerowanie	310
	Wzbudzanie poczucia niepewności	311
	18.5. Blef bierny a blef czynny	312
	Blef bierny	312
	Blef czynny	313
Rozdział 19	Blef jako narzędzie gry politycznej	316
	19.1. Czarna teczka	316
	19.2. <i>Wiem więcej niż mogę powiedzieć</i>	317
	19.3. Blef jako demobilizacyjna pułapka	321
	19.4. Trzymanie w szachu	323
	19.5. Blef a mistyfikacja	325
	19.6. Status blefu jako prowokacji syndromatycznej	326
CZĘŚĆ V	SYNDROMATYCZNE PROWOKACJE BRUTALNE	329
Rozdział 20	Przesłanki prowokacyjnej taktyki faktów dokonanych ...	333
	20.1. Okoliczności zastosowania	333
	20.2. Rodowód i dosłowny sens określenia „fakty dokonane”	334
	20.3. Rodowód, ewolucja i konteksty pojęcia „fakty”	335
	20.4. Praktyczna manipulacja pojęciem faktu	336
	20.5. Mechanizm obiektywizacji	337
	20.6. Partykularne i negatywne utrwalenie	337
	20.7. Brutalna taktyka negocjacyjna	338
	20.8. Wmanewrowanie w sytuację bez wyjścia	339
	20.9. Aktywne wykorzystanie... inercji	341
Rozdział 21	Polityka faktów dokonanych	346
	21.1. Istota polityki faktów dokonanych	346
	21.2. Wyścig niespodzianek z ich odbiorcą	347
	21.3. Pokojowe „odzyski” III Rzeszy	349

Rozdział 22

Fakty dokonane jako splot prowokacji	359
22.1. Modelowy mechanizm tworzenia faktów dokonanych	359
22.2. Fakty dokonane jako wyzwanie	361
22.3. Jednostronne rozstrzygnięcie, przesądzenie i „przebiecie”	362
22.4. „Fakty dokonane” jako rodzaj wymuszenia	363
22.5. Pragmatyczna atrakcyjność taktyki faktów dokonanych	365
22.6. Status i profil metody faktów dokonanych	365

Rozdział 23

Megaprowokacja – nagonka	369
23.1. Nagonka... niedestrukcyjna	369
23.2. Myśliwska metafora	371
Przestrzenno-fizyczne modele nękania	371
Odpowiedniki polowania	373
Corrida	374
23.3. Atrybuty i instrumenty nagonki	374
Środki i skutki prześladowania psychiczno-moralnego	376
23.4. Autorytarna nagonka reżymowa	377
23.5. „Pluralistyczny” mechanizm medialno-aferalny	378
Paradoks nagonki „demokratycznej”	378
Pneumatyka aferalna	379
Specyfika skandalu	380
Afera, czyli „dęta sprawa”	381
„Nakręcanie” sprawy	383
23.6. Funkcje nagonki	384
23.7. Kalkulacje i założenia taktyczne	386
Polityczny samosąd	386
Najwdzięczniejsi odbiorcy	387
Mechanizm korupcji moralnej	388

Rozdział 24

Drastyczna odmiana prowokacji	390
24.1. Taktyczne i strategiczne kalkulacje politycznych zbrodniarzy ..	390
Cele ostentacyjnej brutalności	391
Techniki i środki zracjonalizowanego okrucieństwa	393
24.2. Specyfika socjotechniki okrucieństwa	394
Wyróżniki drastycznych form prowokacji	395
Wymuszenie siłowe a destrukcja	395
Manipulacja przemocą	396
Przewaga działających bezwzględnie	398
24.3. Psychologiczna strona prowokacji drastycznej	399
Bulwersowanie, szok, spektakl destrukcji	399
Gra na ludzkich uczuciach	401
Tworzenie „gęstej atmosfery”	402
24.4. Uczestnictwo, sprawstwo, odpowiedzialność	403
Mocodawcy a wykonawcy	404
24.5. Cui prodest?, czyli w poszukiwaniu sprawców	405
Mimowolna niedyskrecja beneficjentów	406
24.6. Paradoksalna atrakcyjność prowokacji drastycznej	406
Postscriptum	409
Literatura	412
Spis tabel schematycznych	421
Indeks nazwisk	422